

Belevingspuntje september 2009

Uit: “Als man je eigen weg vinden” (Anselm Grün)

Vooreerst een woordje over Anselm Grün:

Anselm Grün, (Junkershausen, 14 januari 1945) is een Duitse Benedictijnerpater, schrijver van spirituele boeken, referent in spirituele thema's, geestelijk verzorger en cursusleider voor meditatie- en contemplatieve trainingen.

Anselm Grün sloot in 1964 zijn studie aan een gymnasium te Würzburg af en trad datzelfde jaar tot het noviciaat toe van de nabij gelegen benedictijnerabdij van Münsterschwarzach.

Van 1965 tot 1971 studeerde hij filosofie en theologie in Sankt-Ottiliën in Rome. Hij promoveerde in 1974 in de theologie. Tussen 1974 en 1976 concentreerde Grün zich op bedrijfswetenschappen in Neurenberg en in 1976 verschijnt tevens zijn eerste boek, „Reinheid der hersens“. Het is het eerste in een rij van meer dan 200 boeken die van zijn hand komen. Sinds 1977 werk Anselm Grün als cellarius van de abdij en is tevens verantwoordelijk voor de 20 bedrijven van de abdij en de missiewerken.

Anselm Grün en zijn medebroeders hebben sedert de jaren `70 naar nieuwe bronnen in de spiritualiteit gezocht. Grün liet zich inspireren door Carl Gustav Jung en beoefende verschillende intensieve Aziatische meditatietechnieken. Grün valt op door zijn toepassing van oude monastieke tradities op het moderne leven in de wereld, waarbij hij redelijk ver durft te gaan in het populariseren en herinterpreteren daarvan. Daardoor zijn zijn boeken ook voor gesecculariseerde westerlingen toegankelijk.

Grün schrijft in de inleiding van dit boek: in dit boek wil ik aan de hand van mannenfiguren uit de Bijbel een weg aangeven waarlangs mannen hun eigen identiteit kunnen vinden naast de feministische bewegingen. Daarbij gaat het om de 2 polen: vechten en liefhebben. Beide mogelijkheden horen bij de man. In het boek wil ik 18 mannenfiguren uit de Bijbel voorstellen die in staat zijn een man kracht te geven. Elk van die mannen gaat zijn eigen weg. Niemand is aan het begin van zijn weg volmaakt. Ik zal de mannen uit de Bijbel steeds maar vanuit 1 invalshoek bekijken en hen onderbrengen bij een oerbeeld of archetype waarvan ik denk dat het bij elk van hen op de voorgrond staat. Elk van de 18 archetypen geldt ook voor de vrouwen. Geen enkele man kan op maar 1 archetype worden vastgepind. Ieders leven kent diverse aspecten.

Het laatste archetype uit dit boek is:

“Jezus: de heemeester”

In Jezus worden alle archetypen uit het boek verenigd:

- profeet
- koning
- lijdende rechtvaardige
- martelaar
- krijgsman
- vriend
- minnaar
- schelm
- volkomen man
- ...

Elke man ziet in Jezus andere aspecten v/h man-zijn.

Jung ziet in Jezus het eigenlijke archetype v/h zelf verwerkelijkt: Jezus werkt zowel bij mannen als vrouwen integrerend in op hun weg naar het “zichzelf” worden.

Grün is bij de 4 evangeliën geboeid door 3 aspecten:

1. Jezus is helemaal aanwezig
2. Jezus is innerlijk vrij (van geld, roem, remmingen, beperkingen)
3. Jezus is een complete man (zuiver en oprecht, ongeschonden)

Jezus is een man die zegt wat hij denkt; krachtig aanwezig is, die je niet kunt passeren zonder je door zijn dynamiek te laten aansteken.

Grün beperkt zich hier tot het archetype v/d heelmeester.

- **Bij Marcus:** Jezus de *exorcist*.
Demonen zijn dwangmatigheden, complexen die de mensen in hun greep hebben, troebele gedachten die de menselijke geest verontreinigen.
Jezus is de machtige arts die door de kracht van zijn woord de mensen v/d vreemde machten bevrijdt. Als heelmeester vertegenwoordigt Hij het archetype v/d tovenaars. In de machteloosheid v/d dood voltooit Hij zijn overwinning over de demonen.
Bij Marcus geneest Jezus niet vriendelijk en zacht, maar met een krachtige, zelfverzekerde en vastberaden mannelijke energie.
- **Bij Matteüs:** 2 andere aspecten van genezing: eerst de *schuld* en vervolgens het *geloof*. Ziekte hangt samen met schuld. Jezus geneest door de dieper liggende oorzaak van de ziekte aan te spreken en te behandelen. Bij twijfelaars roept Hij een nieuw vertrouwen op.
- **Bij Lucas:** Jezus wil de mens *heel maken*. Ziekte drukt de mens neer. In Jezus' nabijheid laten de mensen hun moedeloosheid varen. Ze voelen zich door Hem gezien en gewaardeerd, teder aangeraakt en geaccepteerd. In de genezing laat Jezus zien hoe God de mens heeft gedacht: de mens in zijn oorspronkelijke schoonheid.
- **Bij Johannes:** oorzaak van ziekte is het afgesneden zijn van de goddelijke bron. Jezus brengt de mens door zijn woord in contact met de *innerlijke bron*.

Hoe is Jezus heelmeester geworden? Theologische antwoord dat Hij kon genezen als Zoon van God is niet voldoende. Jezus heeft het archetype van heelmeester in zich moeten ontwikkelen.

Genezen: demonen uitdrijven.

- ⌘ Eerste tussenstadium is de doop.
  - Marcus: verlichtingservaring, goddelijk inwijdingsritueel in de mannelijkheid.
  - Lucas: vervuld met de H. Geest: Gods geliefde Zoon, begiftigd met de kracht van zijn Geest waardoor Hij kan genezen en bevrijden.
- ⌘ Tweede tussenstadium is de woestijnervaring.
Marcus: de Geest werpt Jezus uit in de woestijn. De 40 dagen staan voor de psychische uitdaging die Jezus in de woestijn aangaat. De woestijn is het terrein v/d demonen. Jezus probeert zich te verzoenen met het wilde en het dierlijke. Maar Hij ervaart ook de engelen: elke man heeft ook een engelenkant. In dromen staan dieren altijd voor de wijsheid v/h instinct, voor de driften en voor de seksualiteit.

Zieke godsbeelden maken de mens ziek. Wanneer iemand via de ervaring van zijn eigen waarheid de ware God heeft erkend en op authentieke wijze over Hem spreekt, geneest Hij mensen die door demonische godsbeelden worden beheerst. Genezen is de mens bevrijden van vreemde machten, van demonen en van ziekmakende levenspatronen en ideeën over God en over de wereld.

Genezen: wetten niet laten primeren.

- Genezing van een man op de sabbat. Deze man staat aan de zijlijn. Jezus roept hem in het midden. Hij trotseert de Farizeeën. Degene voor wie de *normen* belangrijker zijn dan de mens. Bij Jezus gaat het om de mens, niet om de voorschriften.

- Jezus is in zijn gevoelens een man uit één stuk. Zijn boosheid is sterk, Hij ontploft niet maar distantieert zich van de anderen. De boosheid is voor Hem de kracht die het Hem mogelijk maakt zichzelf te blijven en zich van de macht van anderen te bevrijden. Jezus is ook vol droefheid: *mee-lijdend en mee-voelend*. Jezus heeft de moed in het hart van de ander naar binnen te kijken.
- Niet laten bepalen door anderen: leven zelf in handen nemen. Farizeeën moeten positie kiezen. Jezus dwingt mensen tot de *waarheid*.

In de *woestijn* heeft Jezus zich verzoend met zijn *schaduwkanten* en heeft Hij het dierlijke in zich geïntegreerd. Hoogtepunt van integratie wordt zichtbaar op het *kruis*. Kruis is oersymbool voor de eenheid van alle tegenstellingen. Aan het kruis omvat Jezus alle delen v/d kosmos: de hoogte en de diepte, aarde en hemel, licht en donker, bewust en onbewust, man en vrouw. Jezus onderscheidde zich door zich ook met vrouwen te omringen. Hanna Wolf heeft Jezus beschreven als de *geïntegreerde* man die ook de *anima* in zich heeft aangenomen. Jezus pint de vrouw niet vast op een welbepaald rollenpatroon.

Lucas beschrijft Jezus aan het kruis als de *rechtvaardige mens*. Hij heeft alle *tegenstellingen* in zichzelf geïntegreerd. Jezus is de rechtvaardige, de goede, de onberispelijke man die aan alle aspecten v/d mens die in Hem zijn, voldoet. Jezus is de *geïntegreerde man* die alles wat bij het mens-zijn behoort in zich verenigt.

Jezus is voor Lucas de man die volledig zichzelf is, die uit zijn innerlijk centrum leeft en ook ons met ons ware zelf in aanraking wil brengen.

In de ontmoeting met de Opgestane Jezus wordt het de leerlingen duidelijk dat zij niet zuiver geest zijn, maar persoon. In hun binnenste bevindt zich het "autos", het heiligdom waar God in ons woont.

Het doel v/d man-wording is dat we met het binnenste zelf in aanraking komen, met het stille vertrek waarin God in ons woont als in een heiligdom, met de plaats v/h zwijgen, waarin we helemaal onszelf zijn, vrij v/d verwachtingen van anderen, vrij v/d eigen prestatiedrang.

Doordat Jezus helemaal authentiek is, kan Hij mensen genezen. Jezus nodigt mannen en vrouwen uit tot hun ware zelf te komen. Wie in zichzelf gespleten is, veroorzaakt gespletenheid. Helen wil zeggen: de mens weer in aanraking brengen met zijn *goddelijke kern*. Maar tegelijk wil helen voor Jezus ook zeggen: ja zeggen tegen je *lichamelijkheid*.

Wij zijn in se geen heelmeeesters. We moeten tot onszelf komen en zo kan er iets helends van ons uitgaan.

Jezus wil me in aanraking brengen met de genezende krachten die ook in mij aanwezig zijn. Maar voor alles wil Jezus mij ertoe brengen mijn ware zelf te ontdekken zodat er van mij geneeskraft kan uitgaan. Mannen kunnen v/h voorbeeld van Jezus leren hun helende krachten te ontdekken: met Jezus op de weg van de man-wording, alles wat in hen naar boven komt in hun man-zijn integreren, het wilde en het zachte, het harde en het tere, het mannelijke en het vrouwelijke, het lichte en het donkere.

In de ontmoeting met Jezus valt wat onecht is weg. Zo komen we in aanraking met ons ware zelf. En alleen vanuit dit binnenste zelf kunnen we *helend werkzaam* zijn.

Vraagjes ter bezinning:

1. Herken ik demonen in mezelf? Welke? Dwangmatigheden? Vooroordelen? Troebele gedachten? (Jezus de exorcist) Woestijnervaringen in mijn leven (waar soms demonen wonen)?
2. Het doel v/d man-wording is dat we met het binnenste zelf in aanraking komen, met het stille vertrek waarin God in ons woont als in een heiligdom, met de plaats v/h zwijgen, waarin we helemaal onszelf zijn, vrij v/d verwachtingen van anderen, vrij v/d eigen prestatiedrang. Akkoord met deze stelling?

3. Jezus is de grote heelmeester: Hij geneest en bevrijdt (tot ons ware zelf komen). Ook bij mij? Geef ik Hem de kans? Maak ik het goddelijke in mij bereikbaar?
4. Geest én lichaam? Wordt het geestelijke overbeklemtoond? (Helen wil zeggen: de mens weer in aanraking brengen met zijn *goddelijke kern*. Maar tegelijk wil helen voor Jezus ook zeggen: ja zeggen tegen je *lichamelijkheid*.)
5. Zijn er genezende krachten in mij aanwezig? Genezing in mezelf en in anderen. (In de ontmoeting met Jezus valt wat onecht is weg. Zo komen we in aanraking met ons ware zelf. En alleen vanuit dit binnenste zelf kunnen we *helend werkzaam* zijn).

Bezinning: “Bezoek”

Een oude man kwam op een dag bij een klooster en vertelde aan de monniken dat Jezus hen de volgende dag 's middags zou ontmoeten op de berg. 's Anderendaags haastten alle monniken zich naar de berg. De jongsten liepen voorop. In hun haast kwamen ze langs een oude, zieke bedelaar die niet kon lopen.

“Waar gaan jullie zo haastig heen?” vroeg hij.

“Wij gaan kijken naar Jezus op de berg”, zeiden ze.

“Laat mij hier niet zo liggen, help me”, vroeg de bedelaar.

“We hebben geen tijd, man, anders komen we te laat voor Jezus!”

Als laatste kwam ook monnik Bichai daarlangs. “Help me, neem me met je mee”, vroeg de bedelaar.

Bichai aarzelde slechts even. Toen nam hij de bedelaar op zijn schouders en keerde terug naar zijn klooster om voor hem te zorgen. De bedelaar woog zwaar, want de weg was lang en moeilijk. In het klooster haalde Bichai een kom met water en knielde neer voor de bedelaar om zijn voeten te wassen. Toen hij opkeek, zag hij verwonderd dat de bedelaar het gezicht van Jezus had. Het was Jezus!

De andere monniken keerden ontgoocheld terug. Er was niemand te zien geweest 's middags op de berg. Bichai was de enige die Jezus had gezien.

Uit Kolet Janssen, *Warme woorden*, Altiora, Averbode, 2002

Gunther